

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου – ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου

Θέμα: «Ανάγκη άμεσου σχεδιασμού και εφαρμογής ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της παράκτιας διάβρωσης στην Κρήτη και στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000»

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 11.05.2026

Η κλιματική κρίση μεταβάλλει πλέον με ταχείς ρυθμούς τα γεωμορφολογικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των ελληνικών ακτών, επηρεάζοντας άμεσα τη βιωσιμότητα των παράκτιων οικοσυστημάτων, την ασφάλεια υποδομών και οικισμών, αλλά και την αναπτυξιακή προοπτική περιοχών που στηρίζουν σε μεγάλο βαθμό την οικονομική και κοινωνική τους δραστηριότητα στον τουρισμό, στην αγροτική παραγωγή και στη διατήρηση του φυσικού τους κεφαλαίου.

Η Κρήτη, ως ένας από τους σημαντικότερους τουριστικούς, περιβαλλοντικούς και παραγωγικούς τόπους της χώρας, βρίσκεται ήδη αντιμέτωπη με έντονα και διαρκώς επιδεινούμενα φαινόμενα παράκτιας διάβρωσης, τα οποία δεν συνιστούν πλέον θεωρητικό ή μελλοντικό κίνδυνο, αλλά μια πραγματικότητα με ορατές συνέπειες στο φυσικό περιβάλλον, στις τοπικές υποδομές, στις τουριστικές δραστηριότητες και στη συνολική ανθεκτικότητα των παράκτιων περιοχών του νησιού.

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178
Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

Έντονο προβληματισμό προκαλούν τα πρόσφατα πορίσματα εξειδικευμένης επιστημονικής μελέτης αναφορικά με την παράκτια τρωτότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000, η οποία εκπονήθηκε στο πλαίσιο συνεργασίας της ΟικοΜ ΕΠΕ και του Εργαστηρίου Παράκτιας και Θαλάσσιας Έρευνας του Ινστιτούτου Υπολογιστικών Μαθηματικών του Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) με τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), με αντικείμενο την «Εκτίμηση της τρωτότητας των ακτών σε επιλεγμένες ακτές της Κρήτης και της Νότιας Πελοποννήσου έναντι πλημμυρικών φαινομένων».

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων του έργου πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο, στις 27 Απριλίου, στο πλαίσιο ειδικής ενημερωτικής ημερίδας, κατά την οποία αναδείχθηκαν οι αυξανόμενοι κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν παράκτιες περιοχές υψηλής οικολογικής, περιβαλλοντικής και τουριστικής αξίας της Κρήτης, εξαιτίας της κλιματικής μεταβολής, της ανόδου της στάθμης της θάλασσας και της εντεινόμενης θαλάσσιας διάβρωσης.

Η μελέτη επικεντρώνεται σε περιοχές ιδιαίτερης σημασίας που εντάσσονται στο Δίκτυο Natura 2000 και αφορά τις περιοχές:

- «Βορειοανατολικό άκρο Κρήτης: Διονυσάδες, Ελάσα και Χερσόνησος Σίδερο (Άκρα Μαύρο Μούρι – Βάι – Άκρα Πλάκας) και θαλάσσια ζώνη»,
- «Βορειοανατολικό άκρο Κρήτης»,
- «Νήσος Χρυσή»,
- «Εκβολή Γεροποτάμου Μεσαράς»,
- «Δυτικά Αστερούσια (από Αγιοφάραγγο έως Κόκκινο Πύργο)», καθώς και
- «Πρασσανό Φαράγγι – Πατσός – Σφακορύακο Ρέμα – Παραλία Ρεθύμνου και Εκβολή Γεροποτάμου».

Τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν από τους κ.κ. Ευάγγελο Παππά (Διευθυντή ΟικοΜ, Βιολόγο), Νίκο Καμπάνη (Διευθυντή Ερευνών του Εργαστηρίου Θαλάσσιας και Παράκτιας Έρευνας του Ινστιτούτου Υπολογιστικών Μαθηματικών – ΙΤΕ, Δρ. Εφαρμοσμένων Μαθηματικών), Γιώργο Αλεξανδράκη (ΙΤΕ- Μεταδιδακτορικό Ερευνητή, Δρ. Γεωλογίας – Ωκεανογραφίας) και κα Αρετή Γιάννη (ΟικοΜ, Γεωλόγο), αναδεικνύοντας με

ιδιαίτερα τεκμηριωμένο τρόπο τη σοβαρότητα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της παράκτιας διάβρωσης σε κρίσιμες περιοχές της Κρήτης.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης, σημαντικές και ιδιαίτερα δημοφιλείς παράκτιες περιοχές του νησιού εμφανίζουν ήδη μέση, υψηλή ή ακόμη και πολύ υψηλή τρωτότητα έναντι της ανόδου της στάθμης της θάλασσας, της αυξανόμενης κυματικής ενέργειας και των συνεπειών των ακραίων καιρικών φαινομένων.

Ειδικότερα:

- η περιοχή του Κουρεμένου στη Σητεία καταγράφει μέση έως υψηλή τρωτότητα λόγω της έντονης έκθεσης σε βορειοανατολικούς κυματισμούς,
- η Νήσος Χρυσή συγκαταλέγεται μεταξύ των πλέον ευάλωτων περιοχών, λόγω του χαμηλού αναγλύφου και των εκτεταμένων αμμωδών σχηματισμών,
- ενώ σοβαρά φαινόμενα διάβρωσης εντοπίζονται και στην παράκτια ζώνη Κόκκινος Πύργος – Κομμός, καθώς και σε άλλα τμήματα της βόρειας και νότιας ακτογραμμής της Κρήτης, με προφανείς επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον, στον τουρισμό και στις τοπικές υποδομές.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι η μελέτη βασίστηκε σε σύγχρονα διεθνή κλιματικά και ωκεανογραφικά δεδομένα, αξιοποιώντας μοντέλα CMIP6 και CORDEX-MED, δεδομένα ERA5, δεδομένα της υπηρεσίας Copernicus, καθώς και υδροδυναμικά μοντέλα Delft3D για την προσομοίωση της εξέλιξης της ακτογραμμής υπό διαφορετικά σενάρια κλιματικής αλλαγής. Πρόκειται, συνεπώς, για ένα επιστημονικά τεκμηριωμένο πλαίσιο αξιολόγησης κινδύνου, το οποίο δεν μπορεί να αγνοηθεί κατά τον σχεδιασμό δημόσιων πολιτικών, έργων προστασίας ακτών, χωρικών παρεμβάσεων και αναπτυξιακών επιλογών στις παράκτιες περιοχές της χώρας.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι η μελέτη εισάγει για πρώτη φορά μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία «ζωνοποίησης παράκτιας τρωτότητας», κατατάσσοντας τις ακτές σε τέσσερις διακριτές ζώνες διαχείρισης ανάλογα με τον βαθμό επικινδυνότητας και τις απαιτούμενες στρατηγικές παρέμβασης.

Στο πλαίσιο αυτό:

- για τις περιοχές χαμηλής τρωτότητας προτείνονται μέτρα θεσμικής προστασίας και αποφυγής νέας δόμησης,
- για τις περιοχές μέσης τρωτότητας ήπιες τεχνικές παρεμβάσεις και εμπλουτισμός παραλιών,

- για τις περιοχές υψηλής τρωτότητας λύσεις βασισμένες στη φύση, όπως αποκατάσταση αμμοθινών, προστασία παράκτιας βλάστησης και ενίσχυση φυσικών φραγμάτων και
- για τις περιοχές μελλοντικής τρωτότητας προτείνονται προληπτικές πολιτικές χωρικού ανασχεδιασμού και σταδιακής απομάκρυνσης ευάλωτων υποδομών.

Παρά τη σοβαρότητα των διαπιστώσεων αυτών, δεν έχει μέχρι σήμερα παρουσιαστεί ένα ολοκληρωμένο εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης της παράκτιας διάβρωσης για την Κρήτη, ούτε έχουν αποσαφηνιστεί τα εξής: ποιος είναι ο κεντρικός συντονιστικός φορέας, ποιες περιοχές τίθενται σε προτεραιότητα, ποια έργα προβλέπεται να υλοποιηθούν, ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα παρεμβάσεων, ποιες χρηματοδοτικές πηγές θα αξιοποιηθούν, καθώς και με ποιον τρόπο θα ενσωματωθούν τα νέα επιστημονικά δεδομένα στον χωρικό και πολεοδομικό σχεδιασμό.

Την ίδια στιγμή, η ένταση της τουριστικής ανάπτυξης σε πολλές παράκτιες περιοχές της Κρήτης, η αυξανόμενη πίεση στις φυσικές ακτές, η υποβάθμιση των αμμοθινικών οικοσυστημάτων και η έλλειψη συνεκτικού πλαισίου προστασίας ενδέχεται να επιταχύνουν ακόμη περισσότερο τα φαινόμενα διάβρωσης, με σοβαρές συνέπειες τόσο για το φυσικό περιβάλλον όσο και για την τοπική οικονομία.

Επιπλέον, ιδιαίτερο προβληματισμό προκαλεί το κατά πόσο οι μελέτες αυτές αξιοποιούνται ουσιαστικά κατά την εκπόνηση των Τοπικών και Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, των Σχεδίων Διαχείρισης Παράκτιων Ζωνών, των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, αλλά και κατά την αδειοδότηση νέων τουριστικών ή τεχνικών έργων στις παράκτιες περιοχές.

Δεδομένου ότι η προστασία των ακτών της Κρήτης αποτελεί ζήτημα μείζονος περιβαλλοντικής, κοινωνικής, αναπτυξιακής και εθνικής σημασίας, ιδίως υπό το πρίσμα της κλιματικής κρίσης και της ανάγκης ανθεκτικότητας των παράκτιων οικοσυστημάτων,

ΕΡΩΤΑΤΑΙ Ο ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

1. Ποιες συγκεκριμένες πρωτοβουλίες προτίθεστε να αναλάβετε για την άμεση αντιμετώπιση των φαινομένων παράκτιας διάβρωσης στις περιοχές της Κρήτης που καταγράφονται ως υψηλής ή πολύ υψηλής τρωτότητας, και ποιο είναι το σχετικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των παρεμβάσεων;

2. Προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει στην εκπόνηση ολοκληρωμένου περιφερειακού σχεδίου προσαρμογής και προστασίας των ακτών της Κρήτης, με ειδική πρόβλεψη για τις περιοχές Natura 2000, καθώς και στην ενσωμάτωση των επιστημονικών δεδομένων της ανωτέρω μελέτης στα Τοπικά και Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια και στον συνολικό χωρικό σχεδιασμό των παράκτιων περιοχών του νησιού;

Ο ερωτών Βουλευτής

**Λευτέρης Κ. Αυγενάκης
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου**